

Prawo: Premie dla młodych rolników w ramach PROW

Autor: Tomasz Żydek

Data: 1 kwietnia 2015

PROW 2014–2020, który zgodnie z zapewnieniami ministra rolnictwa zostanie uruchomiony w II połowie 2015 r., w ramach programów wspierających rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej przewiduje znane już z poprzednich lat działanie *Premie dla młodych rolników*.

Niestety, tak jak w przypadku innych działań przewidzianych w [PROW 2014–2020](#), nie opublikowano jeszcze nawet projektów stosownych rozporządzeń, ale regulacje zawarte w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 zaakceptowanym przez [Komisję Europejską](#) w grudniu 2014 r. pozwalają opisać ramy tego działania, a przede wszystkim wskazać kryteria określające możliwość ubiegania się o pomoc z działania *Premie dla młodych rolników*.

Kto może otrzymać premie?

Beneficjentami działania „Premie dla młodych rolników” mogą być osoby, które nie ukończyły 40 roku życia, posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczęły prowadzenie gospodarstwa rolnego jako jego kierujący.

Pomoc w ramach działania *Premie dla młodych rolników* będzie przyznawana w związku z **rozpoczęciem prowadzenia gospodarstwa rolnego**, a wsparcie udzielane będzie na rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, a także na przygotowywanie do sprzedaży wytwarzanych w gospodarstwie produktów rolnych. W porównaniu z wsparciem młodych rolników funkcjonującym w latach poprzednich pozostawiono kwotę pomocy na poziomie **100 tys. zł**. Premie będą wypłacane w 2 ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga w pozostałej części zostanie wypłacona maksymalnie w ciągu 5 lat od przyznania pomocy. Pierwsza rata zostanie wypłacona po spełnieniu przez młodego rolnika warunków określonych w decyzji o przyznaniu pomocy, a na spełnienie tych warunków młody rolnik będzie miał 9 miesięcy od daty jej otrzymania. Druga rata zostanie natomiast wypłacona po prawidłowej realizacji biznesplanu, przy czym na uzupełnienie kwalifikacji zawodowych (poprzez uzupełnienie wykształcenia) młody rolnik będzie miał 3 lata liczone od otrzymania decyzji, a na realizację biznesplanu w pozostałej części 5 lat.

Nowym obowiązkiem jest konieczność prowadzenia uproszczonej rachunkowości w gospodarstwie, choć ten wymóg występuje niemal we wszystkich działaniach pomocowych w ramach PROW 2014–2020.

[PROW 2014-2020](#) przewiduje, iż w przypadku niewywiązania się z zobowiązań, w tym z realizacji założeń biznesplanu, młody rolnik zobowiązany będzie do zwrotu otrzymanej pomocy w całości lub w części proporcjonalnie do przedmiotu zobowiązania i stopnia jego niewypełnienia.

Beneficjentami działania *Premie dla młodych rolników* mogą być osoby, które

nie ukończyły 40 roku życia, posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczęły prowadzenie gospodarstwa rolnego jako jedyny jego kierujący. Rozpoczęcie urządzania gospodarstwa rolnego przez osobę ubiegającą się o pomoc powinno **rozpocząć się przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy**, jednak nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed jego złożeniem. Zasadą jest, że urządzenie gospodarstwa rozpoczyna się z chwilą, gdy osoba ubiegająca się o wsparcie stała się właścicielem lub objęła w posiadanie (poprzez dzierżawę, użyczenie lub użytkowanie) gospodarstwo rolne, a kończy się z chwilą rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa jako kierujący gospodarstwem. Od tej zasady przyjęto **2 wyjątki** dotyczące nabycia gospodarstwa przez osobę małoletnią (okres ten liczy się od dnia uzyskania pełnoletności) i w drodze dziedziczenia (od dnia uzyskania prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku).

Zdefiniowano również pojęcie „kierującego gospodarstwem”, przez którego rozumie się prowadzącego to gospodarstwo osobiście (pracuje w tym gospodarstwie i podejmuje wszelkie decyzje dotyczące gospodarstwa), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponoszącego koszty i czerpiącego korzyści w związku z jego prowadzeniem. O prowadzeniu gospodarstwa rolnego będą świadczyć m.in. **wystąpienie o płatności bezpośrednie, zgłoszenie zwierząt gospodarskich do rejestru, prowadzenie działu specjalnego produkcji rolnej lub wystąpienie o pomoc finansową** dla rolników w ramach programów unijnych lub krajowych.

Premie nie dla wszystkich

Istotnym jest, że premia dla młodych rolników może być przyznana **tylko raz** w okresie PROW 2014–2020, nie tylko osobie, ale i na gospodarstwo (rozumiane jako grunty rolne), chyba że pomoc została przyznana, ale nie została wypłacona. Wykluczone z pomocy są również osoby, jak i gospodarstwa, którym przyznano premię z działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom* z PROW 2007–2013. W przypadku małżonków premię może otrzymać tylko jedno z nich pomimo prowadzenia 2 odrębnych gospodarstw. Wykluczone będą również osoby, których małżonek prowadzi gospodarstwo rolne jako kierujący lub też otrzymał pomoc finansową z działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom* z PROW 2007–2013.

W przypadku braku wymaganego wykształcenia młody rolnik będzie mógł je uzupełnić w okresie 36 miesięcy od daty otrzymania decyzji o przyznaniu pomocy.

O wsparcie nie mogą ubiegać się też osoby, których głównym kierunkiem produkcji będzie **chów drobiu** (chyba że ekologiczny), prowadzenie plantacji **roślin wieloletnich na cele energetyczne**, prowadzenie niektórych działów specjalnych produkcji rolnej (m.in. hodowli psów, kotów).

Warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie przez młodego rolnika odpowiednich kwalifikacji zawodowych, które wynikają z **wykształcenia lub stażu pracy w rolnictwie**. Szczegóły dotyczące wykształcenia oraz stażu pracy zostaną określone w polskich przepisach, które jak podano wcześniej, nie zostały jeszcze uchwalone (nie opublikowano nawet projektów tych aktów). Wiadomo jednak, że w przypadku braku wymaganego wykształcenia młody rolnik będzie mógł je uzupełnić w okresie 36 miesięcy od daty otrzymania decyzji o przyznaniu pomocy.

Pomocy w ramach działania *Premie dla młodych rolników* będą podlegać gospodarstwa rolne, które posiadają powierzchnię użytków rolnych nie mniejszą niż średnia krajowa (w roku 2014 wynosiła 10,48 ha) lub co najmniej średnią wojewódzką dla województw o średniej niższej niż krajowa. Powierzchnia gospodarstwa **nie może być jednak większa niż 300 ha**. W dodatku przynajmniej 70% minimalnej wielkości (średniej krajowej lub wojewódzkiej) stanowić musi własność młodego rolnika, użytkowanie wieczyste lub dzierżawę, ale wyłącznie od [Agencji Nieruchomości Rolnych](#) lub gmin, powiatów, województw.

Wprowadzono także kryterium wielkości ekonomicznej gospodarstwa (czyli całkowitej rocznej standardowej produkcji gospodarstwa) młodego rolnika, która nie może być mniejsza niż 13 tys. euro i nie większa niż 150 tys. euro. Ważnym kryterium jest również wykazanie, że **w wyniku realizacji biznesplanu nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 10%**.

Ważnym kryterium jest wykazanie, że w wyniku realizacji biznesplanu nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 10%.

Dodatkowo w ramach działania *Premie dla młodych rolników* na wnioskodawcę nałożono **obowiązek prowadzenia uproszczonej rachunkowości w gospodarstwie**, zostania rolnikiem aktywnym zawodowo, podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy oraz prowadzenia gospodarstwa jako kierujący co najmniej do dnia upływu okresu związania celem. Weryfikacja realizacji biznesplanu będzie dokonywana przez [ARiMR](#) poprzez analizę danych dotyczących ubiegania się o dopłaty obszarowe w zakresie wielkości gospodarstwa oraz stanu posiadania zwierząt, a także w oparciu o dokumenty potwierdzające realizację założeń oraz dokumenty z kontroli na miejscu.

W porównaniu z poprzednio funkcjonującymi działaniami wsparcia w ramach *Premie dla młodych rolników* nowe regulacje **wprowadzają obowiązki dotychczas niewystępujące**. Najbardziej niepokojący może być wymóg wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 10%, co przy wahających się cenach płodów rolnych i dużym uzależnieniu wielkości zbiorów od pogody z przyczyn całkowicie niezależnych od młodego rolnika, może nie zostać osiągnięte. Ważnym nowym obowiązkiem jest też konieczność prowadzenia uproszczonej rachunkowości w gospodarstwie, choć ten wymóg występuje niemal we wszystkich działaniach pomocowych w ramach PROW 2014–2020.